

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/114-91-p/paran10#n10>;

5. Про затвердження Списків виробництв, робіт, цехів, професій і посад, зайнятість працівників в яких дає право на щорічні додаткові відпустки за роботу із шкідливими і важкими умовами праці та за особливий характер праці : постанова Кабінету Міністрів України від 30.01.1998 № 16 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0057-98>.

Ластовкін Владислав Анатолійович,
старший викладач кафедри
фізичного виховання факультету № 4
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОЇ СВІДОМОСТІ МАЙБУТНІХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Аналіз педагогічної практики показує, що найменш розробленим є цільовий компонент (студенти недостатньо розуміють і сприймають цілі фізичного виховання, що містяться в навчальних програмах, у поясненнях мети викладачами). Наслідком цього є низький рівень фізичного самовдосконалення значної частини студентів.

Теорія базується на тому, що особистість формується за соціальних умов лише тоді, коли вона виступає в якості суб'єкта свого формування. Отже, без самовиховання, самовдосконалення особистості її розвиток і формування не можуть бути повноцінними. Свідомість особистості, яка спрямована на власне вдосконалення, визначається не стільки мірою вербального впливу, скільки конкретним досвідом життєдіяльності, реальними суспільними відносинами.

Свідомий цілеспрямований вплив викладача фізичного виховання визначає динаміку відносин, що складаються між ним і студентами. У цьому випадку об'єктом діяльності педагога слід вважати цей процес взаємодії. Вступаючи у взаємодію зі студентами, що розглядаються не як особистості, тобто не цілісно, а лише з боку їх рухових здібностей, педагог відіграє роль лише зовнішньої сили, що впливає. Якщо педагог визначає мету своєї діяльності як розвиток особистості студента у сфері фізичної культури, то в цьому випадку студенти самі проявляють ініціативу, спрямовану на зміцнення свого здоров'я і фізичної підготовленості, використовуючи засоби фізкультурно-спортивної діяльності.

Взаємодіючи зі студентами, педагог одержує можливість розвивати їх інтерес до власної фізичної підготовленості і стану здоров'я в єдності свідомості і поведінки, стимулювати суспільно значимі мотиви фізкультурно-

спортивних занять, зближати їх із суб'єктивними. Для цього необхідно виявити педагогічні умови, що стимулюють свідомість студентів [4, с. 24].

Проблема педагогічних умов у системі фізичного виховання студентів вимагає особливого розгляду. Категорії "умова" приділено досить багато уваги у філософській літературі [5, с. 44]. У психології досліджується вплив умов діяльності на дієздатність особистостей та їх груп [3, с. 222]. Аналіз трактувань категорії "умови" у закордонній педагогіці при розгляді структури і способу функціонування педагогічного процесу [2, с. 13] дозволив виділити такі умови:

- незалежні від волі людей (природні);
- суспільні, зміна яких неможлива силами окремих колективів, навчальних закладів (система народної освіти країни);
- варіативні, зміна яких здійснюється органами народної освіти, у тому числі й окремими навчальними закладами;
- умови, які визначають специфіку функціонування навчального процесу і залежать від виду діяльності педагога.

Крім того, пропонується визначення, складене таким чином: "умови виховання – об'єктивні та суб'єктивні фактори, що визначають функціонування й спосіб дії закономірностей виховання" [1].

Умови виховання поділяються на об'єктивні й суб'єктивні. Перші охоплюють усі суспільно-політичні, соціальні, фінансові аспекти, матеріальну базу навчального закладу; другі – особистісні передумови, що визначають перевтілення в життя об'єктивних умов виховання (наприклад, оптимальне чи неоптимальне практичне використання об'єктивних можливостей).

Підсумовуючи аналіз філософського, психологічного і педагогічного трактувань категорії "умови", можна зробити такі висновки:

- кожна із зазначених наук розглядає різні аспекти даної категорії, виходячи зі специфіки задач, розв'язуваних цією наукою;
- як категорія "умови" у філософії і психології розуміється, в основному, те зовнішнє середовище, обстановка, в якій здійснюється певний процес;
- для педагогіки прийнято розподіл умов на об'єктивні та суб'єктивні. До об'єктивних належать зовнішні умови, що визначають характер функціонування процесу. Суб'єктивні умови мають особистісно-діяльнісний характер.

Таким чином, із загальної категорії "умови", розглянутої в широкому розумінні, ми виділяємо суб'єктивні чинники, котрі називаємо "педагогічними умовами". Категорію "педагогічні умови" визначаємо як суб'єктивні умови в системі суб'єкт-об'єктної взаємодії, що забезпечує цілеспрямоване функціонування педагогічного процесу. До ряду педагогічних умов належать відносини "викладач-студент", "студент-студент", дисципліна на заняттях.

Протиріччя між значенням фізичної культури у формуванні особистості студента, що стає все більш важливою, та її реальним використанням у повсякденній життєдіяльності підсилюють актуальність проблеми дослі-

дження педагогічних умов, що забезпечують формування у студентів потреби у фізичному самовдосконаленні.

Процес виховання студентів засобами фізичної культури детермінований низкою педагогічних умов:

- спрямоване формування соціальних, професійних і особистісно значимих мотивів фізкультурно-спортивної діяльності, що забезпечують сполучення особистої зацікавленості із суспільно значимими цілями діяльності;
- професійна спрямованість фізичного виховання, що відображає загальну спрямованість навчально-виховного процесу у ВНЗ;
- значення наявних і розвиток нових фізкультурно-спортивних інтересів як шляхів і засобів саморозвитку;
- усвідомлення власних рушійних здібностей, що переконують у можливості вдосконалення, що забезпечують перехід від зовнішніх регуляторів поведінки до внутрішніх;
- індивідуально-диференційований підхід, що визначає пізнання й урахування об'єктивних закономірностей, що комплексно впливають на фізичне самовдосконалення студентів;
- урахування стану здоров'я, фізичних можливостей і функціонального стану організму;
- забезпечення цілеспрямованості, послідовності фізичного самовиховання студентів на усіх етапах фізичного самовдосконалення;
- аналіз і урахування індивідуальних досягнень кожного студента.

-
1. Абульханова-Славская К. А. Психология и сознание личности / Абульханова-Славская К. А. – Москва-Воронеж, 2009.
 2. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы / Ильин Е.П. – СПб., 2010.
 3. Ильин Е. П. Психофизиология состояний человека / Ильин Е.П. – М., 2015.
 4. Клименко В. В. Психология спорта : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Клименко В. В. – К., 2007.
 5. Корольчук М.С. Соціально-психологічне забезпечення діяльності у звичайних та екстремальних умовах / М.С. Корольчук, В. М. Крайнюк. – К., 2006.